

דברי הספד ושבח על רבנו אלעזר אבוחצירא זיע"א

נאמרו בשבת קודש פרשת ראה ז"ך מנה"א תשע"א - יום השלשים לפטירת הרב זיע"א
מפי תלמידו ומקורבו הרב"ג רבי אלעזר זאב רז שליט"א, רבה של תל ציון
אשר במשך שנים רבות הסתופף בצילו

נדבר מעט בשבחו של צדיק - רבנו אלעזר אבוחצירא זצ"ל, להספיד איננו ראויים, כי
היה ענק ועצום משרפי מעלה. מה גם שבשבת אין להספיד, רק נדבר מהנהגותיו, ונראה
מה נוכל ללמוד ממנו.

בברית המילה שלו רצה אביו לקראו בשם מסויים, והקדים סבו הבבא סאלי זיע"א
ואמר: "אלעזר". אמר לו רבי מאיר רציתי שם אחר, ענהו הבבא סאלי: וכי אינך רואה את
רבי אלעזר בן רשב"י עומד כאן.

קדושתו

מורנו ורבנו רבי אלעזר זיע"א היה קדוש עליון, ונהג בפרישות יתירה ובקדושה עצומה.
לא אכל בשר שנים רבות, אבל לאחרים היה אומר שכן יאכלו בשר. היה מתענה כל
ארבעים יום של אלול ועשרת ימי תשובה, ובכל זאת מקבל קהל כרגיל. ובמשך היום היה
עטור בטלית ותפילין. וגם במשך השנה לא היה ישן יותר משעה וחצי.

גדולתו בתורה

ועם זאת היה גאון עצום בתורה. חבריו מספרים שעוד בימי בחרותו היה מגיע לשיבה
ושוקד על תלמודו במשך שש שעות רצופות בלי לזוז ממקומו. וכך במשך כל השנים
תמיד היה מתמיד בשקידה עצומה. ומידי ליל שבת אחר הסעודה, כשדרך העולם
להתעייף וללכת לישון, היה הוא לומד כל המדרש רבה על פרשת השבוע.

כשהייתי יושב עמו היה מדבר אתי בדברי תורה, והיה מגלגל את כל התורה כולה,
גמרא מפה, רמב"ם מפה, ש"ע מפה, ראשונים ואחרונים הלכה ואגדה, בגאונות עצומה.
אבל היה מסתיר את הכל והיה בעיקר ידוע בקדושתו. סיפר לי משהו שפעם אמר לו
רבנו: אם תשב ותלמד אז תתקדש. גם אמר: שזה סוד כל ההצלחות.

קדושת העינים

מעל הכל היה נודע ב"קדושת העינים" שלו. שהיתה להפליא, כנודע. וזה עוד
מצעירותו ממש, כשלמד בפורת יוסף בצעירותו, ואני למדתי כמה כיתות מתחתיו שם,
היה מגיע מבית אביו באשדוד לשיבה ברכב עם חלונות מכוסים בכדי שלא יראה מה יש
בחוץ. ופעם היה יושב ולומד ופתאום צעק: אשה, אשה. בדקו ולא מצאו עד שראו שבבנין
הישיבה בקומה עליונה נמצאת אשה. וזה הפריע לו מעוצם קדושתו. וסיפר הרב גרוסמן
שליט"א שפעם נסע עמו במטוס, ושעות ארוכות לא הרים את עיניו.

ופעם בהיותו בשדה התעופה והגיע עת הבקורת ובקשה האשה שם שיסיר המסוה ואמרו לה שהרב לא מסתכל ושלא מסתכלים עליו והניחי לו. ומיאנה. והזהירוה שזה מסוכן בשבילה, והיא לא שעתה לדבריהם והסתכלה בו להשוות לתעודת הזהות, ויהי כאשר עבר הלאה פתאום צעקה שאינה רואה בעיניה. עד שבקשה סליחתו.

פעם שאל הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל את בבא סאלי זיע"א איך זכיתם לכח הזה שברכותיכם מתקיימות, ענהו הבבא סאלי בענוה: זכות אבות. אמר לו הגר"מ: גם לנו יש זכות אבות (אביו היה הג"ר סלמן אליהו בעל "כרם שלמה" על עץ חיים). אמר לו הבבא סאלי: קדושת הפה וקדושת העינים.

וכבר דבר זה כתוב בספרו של אבי שולשלת הקודש רבנו יעקב אבוחצירא זיע"א בספר "פיתוחי חותם" (פרשת אמור) עה"פ ענף עץ עבות, שההדס רומז לשמירת העינים ונרמז זה בשלשלת התיבות, וז"ל: וענף עץ עבות הוא ההדס הדומה לעינים שצריך לשמור עיניו מראות ברע, משום דעינא ולבא סרסורי דעבירה ניהו, ואם לא עשה להם שמירה כראוי כל הגוף נגרר אחריהם. ומה שקראתם התורה 'ענף עץ עבות' לפי שהקב"ה עשה הגבינים על העינים, לפי שכשרואה האדם בעיניו דבר שאסור לראות יסתום עיניו מיד. לפיכך אמר וענף עץ עבות - דהיינו הענפים שהם הגבינים שעשה הקב"ה לעינים ששומרים ומגינים עליהם כמו הענפים השומרים את האילן כך אלו עבותים ומגינים על העינים, אם תראה שום דבר רע מיד סתום אותם. והנה ענף גימט' עיניכם, וענף גימט' עיניך, עב"ת קרי ביה בת עין. לרמז העינים בכל התיבות דהם הענף והם העץ והם העבות "דכל עיקר הגוף בהם תלוי". עכ"ל"ק. הרי שהכל תלוי בשמירת העינים.

מעשיות נוראים

וכזה היה רבנו זצ"ל, שהיה שומר עיניו בתכלית, ולא הרימם החוצה. וכך זכה שברכותיו ותפלותיו עשו פירות, והיו מתקבלות, ונתקיים בו: "ותגזר אומר ויקם לך", שהיה אומר דבר נגד המציאות והיה נעשה כדבריו. ופעם לפני כעשרים שנה אמרו לאחותי תחי' כי העובר שלה בלי ראש רח"ל ורצו שתפיל חלילה, בצר להם הלכו אצל רבנו זצ"ל, ואמר להם יש לה ראש ולא תשמעו לרופאים, וב"ה ילדה בת בריאה ויש לה ראש, וכבר התחתנה ב"ה.

ואחד מהתושבים הנמצאים כאן, סיפר לי כי היה לאשתו בעיה רפואית לפני כמה שנים ואמרו הרופאים שצריכים לנתחה, והוא רגיל ללכת לרבנו, והלך אליו, אמר לו הרב תגיד לרופאים שהיא לא צריכה ניתוח ורק שיתנו לה אנטיביוטיקה, חזר לאשתו ואמר לה שתאמר כך לרופאים, והרופאה שלה אמרה: מה יודע הרב מבאר שבע מה שאנחנו רואים פה שיש בעיה קשה. בכל זאת הסכימו לעשות לה צילום נוסף, ובאמת ראו שאין זה כמו הצילום הקודם, וחלף הכל. יכול להיות שהיה משהו, אבל הדיבור שלו היה משפיע על הטבע כי צדיק גוזר והקב"ה מקיים.

ולפני כמה שנים אמרו לאמי תחי' כי אצבעותיה ישתתקו ח"ו, והלך גיסי שליט"א אצל רבנו: ואמר לו: דברים בטלים. וכן היה.

ועלה בדעתי שזה רמוז בשמו של רבנו, דהנה תיבת עי"ן עולה בגימ' ק"ל, ופעמיים עי"ן גימ' ר"ס, עם תיבת "מח" עולה ש"ח כמנין "אלעזר". ששני עיניו ומוחו היו כל הזמן בקדושה.

ביטל כמה גזירות

רבנו יהודה פתיה זצ"ל, שהיום כ"ז אב הוא יום פטירתו, כתב בספרו מנחת יהודה על פרשת השבוע ראה: ונתת את הברכה על הר גריזים ואת הקללה על הר עיבל. יש לרמוז בפסוק זה את שמות ארבעה צדיקים שמתו בעטיו של נחש (ב"ב יז). שהם: עמרם, וישי אבי דוד, ובנימין, ולוי. וזה שרמוז ואת הקללה של אדם הראשון על הר עיבל - ר"ת עמרם ישי בנימין לוי. ע"כ. חשבתי שרמוז כאן גם ענין פטירתו של רבנו רבי אלעזר אבוחצירא זצ"ל, שנהרג בצורה טראגית ופתאומית ובזמן שרבים צריכים לו, וכנראה שמשמים כללו במיתתו את כל זאת כדי לבטל מעלינו גזרות קשות רח"ל, אבל לולי כן היה יכול להשאר עמנו עוד. וזהו הרב "הר עבל" (בלי י'וד. עה"כ) גימ' אלעזר. שנפטר משום ואת הקללה, כי מפני הרעה נאסף הצדיק. וזכותו תגן עלינו.

ללמוד מדרכיו

מורי ורבותי! הרבה יותר ממה שאמרתי לפניכם יש על לוח לבי, אבל מקוצר הזמן לא נאריך עוד רק נראה מה אנחנו נוכל לקחת לעצמנו מהנהגותיו ודרכיו של רבנו, להיות כמוהו ממש איננו יכולים אבל לפחות כ"א יקח דבר אחד מדרכיו.

בתשובות הגאונים (שערי תשובה סימן קעה) כתוב: אלו עשרה מילי דחסידותא שהיה נוהג בהם רב, ואחריו לא יכלו כולם להחזיק בהם וכל אחד ואחד מהם החזיק באחד מהם: חד. דלא הוה מסגי ארבע אמות בקומה זקופה, ונהיג רב יאודה אחריו: שנית. דלא הוה מסגי ארבע אמות בגלוי הראש, ונהוג רב הונא אחריו: שלישית. דקיים שלש סעודות כל ימיו בשבת, ונהג ר"נ אחריו: רביעית¹ וחמשית שלא היה מביט לצדדין ואפילו לפניו, דאמר שימי וכו' אלמא עד דשמע קליה לא ידע, ונהגו רב יוסף ורב ששת אחריו ולא יכלו לעמוד בה עד שסימו את עיניהם: ששית. כד הוה עייל לבי מדרשא הוה מקיף ולא הוה פסע ועייל קמי רבנן דלא מטרח צבורא ונהגו ר' זירא ואביי אחריו: שביעית. דלא הוה אכיל מסעודת הרשות משום חלב ודם וגיד הנשה: שמינית. דכל דקפיד עליה אזל איהו לגביה ומפייס ליה ונהג רב זוטרא בריה דרב נחמן אחריו: תשיעית. שהיה רגיל תדיר בתפילין ונהג רב ששת אחריו: עשירית. שהיה קולו ערב והיה רגיל לירד לפני התבה ולהיות מתורגמן לרבו ולכל מי שצריך. ע"ש. הרי רבותינו לא יכלו לקחת הכל אלא רק דבר אחד וכך אנו נעשה.

¹ בתשובות הגאונים כתוב: רביעית וחמישית. ובס' קדושת העינים העיר דלכאורה הם אחד, וכתב לתרץ שיש כאן שני דברים: א' שלא הביט לצדדים והשני שלא הביט לפניו. וזה דוחק. ולענ"ד חסר כאן ההנהגה שלא שח שיחה בטילה מימיו כמ"ש הרמב"ם (פ"ב מהל' דעות ה"ד) והיא ההנהגה הרביעית. והחמישית היא שמירת העינים.

רבנו זצ"ל נזהר מאד בשמירת העינים, ולכן היו עיניו רואות למרחוק, בפעם האחרונה שהייתי אצלו (בי"ג תמוז השנה) הבאתי לו מכתב שרשומים בו כמה דברים, והרב לא פתח את המכתב אלא הניחו על השלחן לפניו כשהוא סגור, וענה לי על הדברים הכתובים בו לפי הסדר, על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון. עיני ראו. וכך היה יודע להדריך אנשים בדברים שלא ראה מעולם, ובמקומות שלא דרך אף פעם. והכל מכח קדושת עיניו.

[ואגב, בסיום הפגישה אמר לי לבא אליו שוב, ובעוה"ר לא זכיתי לראותו שוב. אבל היה בדעתי ללכת אליו לציונו הקדוש ביום ששי, ובליל ששי באשמורת ראיתו בחלומי, ניגש אלי ומושיט את ידו אלי, בדיוק בצורה שנהג בחייו, ואומר לי "שלום עליכם". ואיקץ. ויהי לפלא. הנה כי הצדיק יודע גם אחר פטירתו הכל, וידע שבדעתי לבא אצלו, ומאת ה' היתה שאחר תפלת שחרית בא אחד מהקהל ולקחני ברכבו לציון הקדוש הלוך ושוב].

זהירות מנסיונות הדור

בדורנו הגיעו הנסיונות עד לכיסו של האדם, כי יש בעוה"ר פלאפונים שאפשר ליפול מהם לשאול תחתיות. ואני יודע על מקרים קשים ונוראים, ועל נפילות רוחניים שאירעו לאנשים ולבחורים מכח "גלישה" למקומות לא טובים חלילה, ואברך שאי אפשר לו בלי פלאפון, שיחזיק רק פלאפון כשר, אבל בחורים ונערות למה צריכים פלאפון בחינם אפילו כשר. וגם להזהר מרעת האינטרנט, אשר רבים וטובים חללים הפילה, וגם אלו שבאמת כוונתם לצורך עבודה אבל בסוף חלילה יכולים ליפול ולגלוש לבלי קום, ח"ו.

הנה להיות רבנו אלעזר אבוחצירא זצ"ל לא נוכל בקלות, אבל לפחות לא ללכת חלילה למקומות שמתקלקלת הראיה, ולא להסתכל בכלים ומכשירים כאלו שבכחם לקלקל המח והמחשבה. ומה גם הורסים את צביון הבית ואת שלום הבית ח"ו, ועוד כהנה ומחזלים. ולא כדאי שבשביל הנאה של רבע שעה לאבד חיי עולם חלילה וחס.

גם בהליכה ברחוב, לא להביט אנה ואנה, כי חלילה יכול להכשל במראות נגעים, ומו"ר רבי יהודה צדקה זצ"ל טרם צאתו לרחוב, היה נוגע באצבעותיו בעדשות המשקפיים בכדי לטשטש את הראיה. וממנו נלמד חובת הזהירות בזה.

ובכן, כל אחד יזהר בזה ויקדש את ביתו ואת עיניו, וכך נלמד מדרכי הקודש של רבנו זיע"א, וזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, ויפר ה' עצת אויבנו ויקלקל מחשבותם, ונזכה במהרה לגאולה השלימה. אכ"ר.

יו"ל ע"י מוסדות מתן תורה. ת.ד. 57124 ירושלים
לקבלת גליונות נוספים בדוא"ל לשלוח בקשה ל: dvartora1@gmail.com